

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้หนังสือพิมพ์และวารสารวิชาการ ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการสอนการใช้ภาษา หลักภาษา วรรณคดี การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย และประโยชน์ที่ได้รับ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร งานวิจัย บทความ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. สืบหาหนังสือพิมพ์และวารสารวิชาการตามห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ที่มีเนื้อหาและแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยได้
3. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรภาษาไทย จุดประสงค์รายวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. สืบหาโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534
5. สอบถาม สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยและหัวหน้าหมวดภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการใช้หนังสือพิมพ์และวารสารวิชาการประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย ผลจากการสำรวจหนังสือพิมพ์และวารสารวิชาการ พบว่า มีหนังสือพิมพ์จำนวน 20 ฉบับ และวารสารวิชาการจำนวน 32 ฉบับ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด โดยได้แนวการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรภาษาไทย จุดประสงค์รายวิชาภาษาไทย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้หนังสือพิมพ์และวารสารวิชาการประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 การใช้หนังสือพิมพ์และวารสารวิชาการประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ โดยจำแนกคำถามออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. รายชื่อหนังสือพิมพ์และวารสารวิชาการที่ครูนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย
2. วิธีใช้หนังสือพิมพ์และวารสารวิชาการประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ
  - ก. การสอนการใช้ภาษา
  - ข. การสอนหลักภาษา
  - ค. การสอนวรรณคดี
  - ง. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย
3. ประโยชน์ของการใช้หนังสือพิมพ์และวารสารวิชาการประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open end) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หนังสือพิมพ์และวารสารวิชาการประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยตามหัวข้อที่กำหนดให้

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาไทย และผู้ทรงคุณวุฒิทางบรรณารักษ์จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องครอบคลุมเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผลจากการตรวจสอบพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แบบสอบถามมีความครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ตัวสะกดการันต์ผิด 7 คำ และคำถามเกี่ยวกับการใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการเรียนการสอนวรรณคดีใช้ภาษาสื่อความหมายไม่ชัดเจน 3 ข้อ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อทดลองใช้ต่อไป (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏในภาคผนวก ก)

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและดูปัญหาในการตอบ ผลจากการทดลองใช้แบบสอบถาม พบว่า ตัวสะกดการันต์ผิด 2 คำ และคำถามเกี่ยวกับการใช้วารสารวิชาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทยมีเนื้อความซ้ำกัน 2 ข้อ ส่วนปัญหาอื่น ๆ ไม่พบ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

2.4 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปใช้กับประชากรที่กำหนดไว้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. คำนวณกลุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทยเพื่อหาขนาดตัวอย่างประชากรที่เหมาะสม จากจำนวนครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,805 คน โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane 1970: 581) ได้ตัวอย่างประชากร 327 คน

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

- n = ขนาดตัวอย่างประชากร
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ค่าความคลาดเคลื่อน (.05)

2. สุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียน จากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 กลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามอัตราส่วน 1:3 จากจำนวนประชากรแต่ละกลุ่มโรงเรียนทั้งหมด 105 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนได้โรงเรียนทั้งหมด 36 โรงเรียน ดังมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 1 (รายชื่อโรงเรียนปรากฏในภาคผนวก ข)

3. สุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทยจากโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 3.2 โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โรงเรียนละ 10 คน แบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 5 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 คน รวมเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 360 คน (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทยระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

กลุ่มโรงเรียนในเขต กรุงเทพมหานคร	จำนวน โรงเรียน	ตัวอย่างประชากร โรงเรียน	ตัวอย่างประชากรครู ภาษาไทย
กลุ่มห้องที่การศึกษา 1	14	5	50
กลุ่มห้องที่การศึกษา 2	12	4	40
กลุ่มห้องที่การศึกษา 3	12	4	40
กลุ่มห้องที่การศึกษา 4	13	4	40
กลุ่มห้องที่การศึกษา 5	14	5	50
กลุ่มห้องที่การศึกษา 6	14	5	50
กลุ่มห้องที่การศึกษา 7	15	5	50
กลุ่มห้องที่การศึกษา 8	11	4	40
รวม	105	36	360

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา เพื่อ
ขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการตอบแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนละ 10 ฉบับ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เริ่มส่ง
แบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2535 เก็บแบบสอบถามได้เสร็จสิ้นในวันที่ 17 มีนาคม
2535 แบบสอบถามที่ส่งไปยังครูภาษาไทยจำนวน 360 ฉบับ ได้รับคืน 339 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 94.17 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบตรวจคำตอบมาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}} \times 100$$

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร

$$X = \frac{\sum fx}{N}$$

X = แทนมัธยฐานเลขคณิตของคะแนน

$\sum fx$ = แทนผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N = แทนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

(John E. Freund 1981: 61)

กำหนดค่าคะแนนจากแบบสอบถาม เป็น 4 ระดับ คือ

ใช้มากที่สุด	ปฏิบัติมากที่สุด	ประโยชน์มากที่สุด	ให้ 4 คะแนน
ใช้มาก	ปฏิบัติมาก	ประโยชน์มาก	ให้ 3 คะแนน
ใช้น้อย	ปฏิบัติน้อย	ประโยชน์น้อย	ให้ 2 คะแนน
ใช้น้อยที่สุด	ปฏิบัติน้อยที่สุด	ประโยชน์น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายของมัธยิมเลขคณิตที่คำนวณได้ คือเกณฑ์ดังนี้

- 3.50-4.00 หมายความว่า ใช้มากที่สุด ปฏิบัติมากที่สุด ประโยชน์มากที่สุด
 2.50-3.49 หมายความว่า ใช้มาก ปฏิบัติมาก ประโยชน์มาก
 1.50-2.49 หมายความว่า ใช้น้อย ปฏิบัติน้อย ประโยชน์น้อย
 1.00-1.49 หมายความว่า ใช้น้อยที่สุด ปฏิบัติน้อยที่สุด ประโยชน์น้อยที่สุด

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคำตอบแต่ละข้อ แต่ละระดับการใช้ของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้สูตร

$$s = \sqrt{\frac{n (\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{n (n-1)}}$$

s = แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum fx$ = แทนผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

$\sum fx^2$ = แทนผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

n = แทนจำนวนกลุ่มประชากร

(John E. Freund 1981: 61)

4. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 2 ในรูปตารางประกอบความเรียง

5. แบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด นำมารวบรวมและเรียบเรียงเสนอข้อมูลในรูปความเรียง ตามลำดับความถี่